

Lapin keskussairaalan tukihenkilöä koskevat rajoitukset raskauden ja synnytyksen hoidossa

Gynekologiyhdistys, yliopistosairaaloiden johtama obstetrinen työryhmä sekä Suomen synnytyssairaaloiden ylilääkäreiden ryhmä on tehnyt 6.4.2020 yhtenäisen linjauksen tukihenkilöiden/toisen vanhemman mukana olosta poliklinikoilla ja synnytyksissä sekä synnytyssuodeosastoilla COVID-19 epidemian aikana.

Synnyttäjä voi ottaa synnytyssaliin mukaan yhden terveen tukihenkilön, joka ei ole oleskellut ulkomailla 14 vrk edeltävän ajanjakson aikana, eikä ole altistunut varmennetulle COVID-19-taudille. Tukihenkilölle opastetaan käsien pesu, käsihuuhteen käyttö ja suojautuminen sairaalaan, osastolle ja potilashuoneeseen tullessa ja sieltä poistuttaessa. Synnytyksen aikana tukihenkilö on synnyttäjän kanssa samassa huoneessa synnytyksen ajan. Tukihenkilö ei voi olla mukana synnytyksen käynnistysvaiheessa, leikkaussalissa eikä lapsivuodeosastolla.

Tämä linjaus sallii toisen vanhemman/tukihenkilön läsnäolon alatiesynnytyksissä. Sektiosynnytyksen jälkeen toinen vanhempi/tukihenkilö voi tavata mahdollisuuksien mukaan lasta ja äitiä synnytyssalin tiloissa ennen heidän siirtymistään lapsivuodeosastolle.

Poliklinikkakäynneillä toisen vanhemman/tukihenkilön läsnäolo ei tällä hetkellä ole mahdollista. Lapin keskussairaalaasta äitiyspoliklinikkakäynneiltä ja seulontaultraäänitutkimuksista voi lähettää videopuhelua/kuvia toiselle vanhemmalle/tukihenkilölle.

Näillä toimilla pyritään varmistamaan potilaiden turvallisuus, sairaaloidemme henkilöstön riittävyys sekä kriittisten toimintojen kuten leikkaussalin ja synnytyssalin toiminta COVID-19-infektioepidemian ajan.

Suomen hallitus on 4.5.2020 ilmoittanut purkavansa koronapandemiaan liittyviä rajoituksia asteittain. Rajoitusten purku ei koskenut sairaaloissa vierailevia.

Suomen yliopistosairaaloiden synnytyslääkäreiden pandemiaryhmä on selvittänyt tilannetta tukihenkilöiden osalta infektio- ja muiden asiantuntijoiden kanssa 6.5.2020, koska perhekeskeisyys on keskeinen toimintaa ohjaava arvo synnytyssairaloissa.

Tukihenkilöä koskevat rajoitukset päädyttiin säilyttämään toistaiseksi ennallaan kaikissa yliopisto- ja synnytyssairaloissa infektio- ja muiden asiantuntijoiden suosituksesta. Päätökseen vaikuttivat:

Koronavirusinfektioon liittyvän tartuttavuusluvun oletetaan kasvavan yhteiskunnassa tapahtuvien rajoitusten purkamisten vuoksi ja perheiden ja vastasyntyneiden turvallinen hoito sekä henkilökunnan suojaaminen on taattava.

Sairaloissa varaudutaan edelleen infektiohuippuun ja tilamuutosten vuoksi tilojen väljentäminen ei onnistu osastoilla, joissa hoidetaan raskaana olevia ja synnyttäneitä äitejä.

Synnytysten hoitoon koulutettua henkilökuntaa ei ole reservissä, joten sairaaloiden on pystyttävä takaamaan raskauden ajan ja synnytyksen turvallinen hoito (karanteenimääräysten aikana).

Koronavirusinfektion pikatestauskapasiteetti ei riitä jokaisen synnyttäjän, henkilökunnan sekä tukihenkilöiden testaukseen. Koronavirusinfektion rutiinitestin vastauksen saantiin voi mennä 24 tuntia,

joten se ei sovellu synnyttäjien ja tukihenkilöiden testaukseen aikaviiveen vuoksi. Tukihenkilöiden lapsivuodeosastovierailuja ajatellen ongelmana on se, että testivastauksen katsotaan olevan luotettava vain yhden vuorokauden ajan.

Suojavarusteiden oikea kohdentaminen on olennaista varastojen rajallisuuden vuoksi ja suuren suojavarustemäärän ohjaaminen vierailijoille ei ole tässä vaiheessa mahdollista.

Suomen yliopistosairaaloiden synnytyslääkärit toivat esiin, että huhtikuun alussa alkaneiden tukihenkilörajoitusten alkamisen jälkeen perhekeskeisyyteen on panostettu erilaisten digitaalisten laitteiden avulla. Puolisot ja tukihenkilöt ovat olleet mukana poliklinikoilla ja osastoilla digisovellusten avulla. Synnytysvalmenukseen liittyvää materiaalia on digitaalisesti saatavilla ja sitä tuotetaan koko ajan lisää. Useissa sairaaloissa joustavaa kotiutumista on tuettu erilaisin palveluin.

Synnytyslääkäreiden mieltä lämmittää se, että henkilökunta on kaikissa mahdollisissa tilanteissa joutanut osastosiirroissa siten, että vanhempien yhteinen hetki synnytyksen jälkeen on ollut mahdollisimman pitkä. Potilaspalaute on rajoitusten aikana säilynyt erinomaisena. Erityiskiitokset perheille ja henkilökunnalle! Olemme synnytysairaaloissa perheitä varten ja teemme kaikkemme turvallisen synnytyksen takaamiseksi! Suomen yliopistosairaaloiden pandemiaryhmä arvio tilannetta tarvittaessa uudelleen ja viimeistään toukuun 2020 lopussa.

Yllä olevasta kannanotosta on keskusteltu Lapin keskussairaalan synnytysyksikön vs. ylilääkäri Eija Lampelan, tulosaluejohtaja Katja Hämeenojan, johtajaylilääkäri Jukka Mattilan ja infektioylilääkäri Markku Broaksen kanssa 13.5.2020. Keskustelussa päätettiin noudattaa valtakunnallista suositusta.

Päätös on ollut vaikea, ja se puretaan heti infektio-tilanteen niin salliessa.

Pahoittelemme asiasta perheille aiheutuvaa vaivaa ja harmia, mutta elämme ennen näkemättömässä poikkeustilanteessa ja toivomme ymmärrystäne vaikeaan ratkaisuumme.

15.5.2020 Rovaniemellä

Eija Lampela

Sari Kartimo

vs. ylilääkäri

vs. osastonhoitaja